

Medlemmer i Saltdal kommunes kontrollutvalg

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Møtedato: Mandag 29. november 2010 kl 13.00

Møtested: Møterom kjelleren, Rådhuset, Rognan

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
06/10	Godkjenning av protokoll fra møte 10. juni 2010
07/10	Forvaltningsrevisjonsrapport Oppfølging av kommunestyrets vedtak
08/10	Uttalelse til KRD om tilrådinger for styrket kommunal egenkontroll
09/10	Budsjett kontroll og tilsyn 2011
10/10	Revisors vurdering av egen uavhengighet
11/10	Orienteringer fra revisjon og sekretariat
12/10	Eventuelt

Eventuelle forfall bes meldt leder eller sekretariat (470 37 452)

Rognan, 19. november 2010

Jan-Arild Ellingsen (s)
Leder kontrollutvalget

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Kopi sendes: Ordfører, rådmann, Salten kommunerevisjon IKS,
varamedlemmer i kontrollutvalget til orientering (møter kun etter særskilt innkalling).

SAK 06/10

Godkjenning av protokoll fra møte 10. juni 2010

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
29.11.2010

Vedlegg:

- Protokoll fra kontrollutvalgets møte 10. juni 2010.

Forslag til vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 10. juni 2010 godkjennes.

Inndyr 19. november 2010

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

SAK 07/10

Forvaltningsrevisjonsrapport Oppfølging av kommunestyrets vedtak

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
29.11.2010

Vedlegg:

- Salten kommunerevisjon IKS, 16.11.2010, Forvaltningsrevisjonsrapport Oppfølging av kommunestyrets vedtak.

Bakgrunn for saken

Oppfølging av kommunestyrets og formannskapetets vedtak var det høyest prioriterte område i Plan for forvaltningsrevisjon 2007-2011. Kontrollutvalget har bestilt, og Salten kommunerevisjon IKS har utført et forvaltningsrevisjonsprosjekt om temaet.

Formålet med prosjektet var å vurdere i hvilken grad administrasjonen i Saltdal kommune følger opp kommunestyrets vedtak og rapporterer tilbake til kommunestyret om status for iverksettelse, og om forutgående saksbehandling er forsvarlig. Ut fra at formålet med prosjektet i hovedsak dreide seg om kommunestyrets vedtak, opplyser revisor at det er fokusert mest på dette i deres undersøkelser.

Følgende konkrete problemstillinger er undersøkt i forbindelse med gjennomføringen av prosjektet:

1. Har administrasjonen rutiner for oppfølging og iverksettelse av kommunestyrets vedtak? Systemer for oppfølging, iverksettelse og rapportering tilbake til kommunestyret.
2. Blir vedtak i kommunestyret iverksatt?
3. Er administrasjonens saksutredning forsvarlig, og er saksframstillinger og innstillinger til vedtak ryddige, klare og tydelige?

En avgrensning i prosjektet er at revisor har sett på rutiner for saksforberedelse. Den faglige siden ved den enkelte sak er ikke vurdert, eller kontrollert om lover og regler er fulgt i forhold

til saken. Undersøkelser og vurderinger i forhold til problemstilling 3 er sett i forhold til resultatet av en undersøkelse om kommunestyremedlemmenes oppfatning.

Prosjektet er gjennomført ved bruk av intervjuer av rådmann, formannskapssekretær og ordfører. Det er gjennomført en spørreundersøkelse blant kommunestyrets faste medlemmer. Denne er gjennomført med 100 % oppslutning. I tillegg har revisor gjennomgått et tilfeldig utvalg av 16 kommunestyrevedtak for 4 ulike avdelinger, for å undersøke faktisk iverksettelse.

Revisjonskriterier (krav og forventinger som kan stilles til den funksjon/aktivitet som undersøkes av revisjonen). Revisor har i denne undersøkelsen lagt til grunn bl.a kommuneloven, et utvalg kommunestyrevedtak, kommunale retningslinjer og kommunalrettslig litteratur. Sentralt i vurderingen er kommunelovens § 23 nr 2 hvor det slås fast at det er rådmannen som er ansvarlig for saksutredning og iverksettelse av vedtak.

Funn sammenholdt med krav: Problemstilling 1 - Har administrasjonen rutiner for oppfølging og iverksettelse av kommunestyrets vedtak? Systemer for oppfølging, iverksettelse og rapportering tilbake til kommunestyret.

- **Revisjonskriterier:** Rådmannen skal sørge for at politiske vedtak iverksettes, jfr. kommunelovens § 23 nr 2. Allment etablerte prinsipper for ledelse tilsier at en virksomhetsleder har ansvar for å etablere rutiner og systemer som sikrer at organisasjonen når de mål som er satt.
- **Funn:** Kommunen har ikke skriftlige rutiner for oppfølging, iverksettelse og rapportering i forhold til vedtak i kommunestyret. Rådmannen mener det er behov for skriftliggjøring av rutiner for oppfølging. Det opplyses at rådmannen ikke har noen liste over kommunestyrevedtak som skal følges opp. Revisor har undersøkt innholdet i lederavtalene, og disse inneholder ikke konkrete punkter om oppfølging av vedtak. Det gjennomføres månedlige ledermøter der fremdrift i forhold til gjennomføring av politiske saker tas opp. Enhetslederne rapporterer i tillegg skriftlig til rådmannen annenhver måned, og her kan det også fremkomme informasjon om saker som er på gang. Kommunen praktiserer fullført saksbehandling, og det opplyses at det forventes at saksbehandler tar ansvar for saken, selv om det kan svikte noen ganger. Det opplyses fra formannskapssekretær at saksbehandler får særutskrift av vedtak hvor det står at det er til videre behandling. Videre opplyses at saksbehandlingssystemet brukes aktivt slik at saker som ikke er avskrevet kommer opp som restanser. Det varierer hvor flinke saksbehandlerne er til å avskrive saker. Rådmannen gir uttrykk for at det ikke er rutiner for hvordan kommunestyret skal orienteres, og at dette er noe ordføreren følger opp. Ordfører peker på at rådmannen ut fra sitt ansvar for gjennomføring av tiltak, er den som skal informere kommunestyret om gjennomføringen. I større saker gis det tilbakemelding om oppfølging i årsmelding, eller årsregnskap. Det opplyses fra rådmannen at det hender sentraladministrasjonen melder tilbake til kommunestyret at det er oppgaver de ikke klarer å gjennomføre, men at det ikke er rutiner for dette.

Revisors vurdering: Kommunen har ikke skriftlige rutiner for oppfølging og iverksettelse av kommunestyrets vedtak. Det foreligger heller ikke en samlet oversikt over status for iverksettelse av slike vedtak. Revisor mener dette i seg selv er en risiko for at vedtak ikke blir iverksatt. Administrasjonen har rutiner og arenaer som bidrar til

å kvalitetssikre gjennomføring og at vedta følges opp, herunder at vedtak fordeles skriftlig til en saksbehandler, og at det praktiseres fullført saksbehandling. Det at saksbehandlingssystemet gir mulighet for å registrere restanser må antas å ha mindre betydning i forhold til å sikre oppfølging av vedtak. Lederavtaler og ledersamtaler synes mer innrettet mot arbeidsforholdet som sådan, og vil ikke ha stor betydning for å sikre oppfølging av vedtak. De månedlige ledermøtene, samt den skriftlige rapporteringen fra enhetslederne, antas å være viktige bidrag for å sikre oppfølging av vedtak. Revisor mener det er flere rutiner som bidrar til oppfølging og iverksettelse av tiltak, men ingen kontrollrutiner som vil avdekke at vedtak ikke blir fulgt opp.

Funn sammenholdt med krav: Problemstilling 2 – Blir vedtak i kommunestyret iverksatt?

- **Revisjonskriterier:** Samme som problemstilling 1, men med tillegg av utvalgte kommunestyrevedtak.
- **Funn:** Av 16 undersøkte vedtak er 12 iverksatt, 4 delvis iverksatt og ingen i kategorien ikke iverksatt. Sakene varierer i stor grad i forhold til kompleksitet og omfang. Undersøkelsen blant kommunestyremedlemmene viser en jevn fordeling mellom de som opplever i høy eller nokså høy grad at kommunestyrets vedtak iverksettes av administrasjonen (14), og de som mener både og (12). 1 svarte i nokså liten grad. På spørsmål om man opplever at kommunestyret blir informert om iverksettelse av vedtak, svarer 4 i nokså høy grad, 14 både og 9 i nokså liten eller liten grad. 15 svarer at de mener de i liten eller nokså liten grad opplever manglende oppfølging av vedtak som et problem. Her svarte 8 representanter både og, mens 4 svarte i nokså høy eller høy grad.
- **Revisors vurdering:** Alle undersøkte vedtak er enten iverksatt eller i prosess i forhold til gjennomføring. Oppfatningen blant kommunestyrets medlemmer vedrørende oppfølging av vedtak kan tyde på behov for økt informasjon om administrasjonens oppfølging av vedtak.

Funn sammenholdt med krav: Problemstilling 3 – Er administrasjonens saksutredning forsvarlig, og er saksframstillinger og innstillinger til vedtak ryddige, klare og tydelige?

- **Revisjonskriterier:** Kommunelovens § 23 nr 2 – Administrasjonssjefen skal påse at saker som legges frem for folkevalgt organ er forsvarlig utredet og at vedtak blir iverksatt. Reglement for kommunestyret §3. Kommunalrettslig litteratur.
- **Funn:** Fullført saksbehandling praktiseres. Mal for saksfremlegg i saksbehandlingssystemet er den viktigste føringen når saksbehandlerne utarbeider saksfremlegg. Rådmann innstiller til formannskap og leveårsutvalg, som igjen innstiller til kommunestyret. Rådmann leser gjennom sakene og ser bl.a om det går klart frem av innstillingen hva saken gjelder, før saken godkjennes og videresendes. Også formannskapssekretær leder gjennom sakene. Det gjennomføres kurs i saksbehandling for saksbehandlerne. Mal for saksbehandling inneholder de 4 punktene Foreliggende dokumenter, Sakens bakgrunn, Vurderinger og Rådmannens innstilling. Malen har imidlertid ingen føringer om hvordan punktene skal utføres. Av de 16

undersøkte sakene, har alle sakene med de nevnte 4 punktene, mens 5 av disse sakene også hadde andre overskrifter. Spørreundersøkelsen blant kommunestyrets representanter viser at de opplever sakene tilfredsstillende saksbehandlet i høy (4) eller nokså høy (13) grad, mens 9 svarer både og (1 svarte i nokså liten grad). Forholdene som representantene mener er mest utilfredsstillende er som følger

○ Manglende belysning av alternativer	13 svar
○ Manglende belysning av konsekvenser	12
○ Utilstrekkelig faktagrunnlag	8
○ For lang saksfremstilling	2
○ Selve saksfremstillingen (uryddig)	1
○ Annet	0

Videre mener 22 representanter at innstillinger oppleves som klar og tydelig i høy eller nokså høy grad. 5 har besvart dette med både og, ingen i nokså liten eller liten grad.

- **Revisors vurdering:** Bortsett fra saksmalen har kommunen ikke skriftlige rutiner for fremstilling av saksfremlegg. Saker går likevel tjenestevei og godkjennes av rådmannen. Også formannskapssekretær bidrar til kvalitetssikring av sakene. Revisor mener administrasjonen har rutiner som bør være tilstrekkelige til at saksfremlegg til kommunestyret er godt kvalitetssikret. Gjennomgangen av 16 utvalgte saker viser at saksmalen følges. Revisor viser videre til funn fra spørreundersøkelsen som viser at godt over halvparten av representantene mener sakene er tilfredsstillende saksbehandlet, men svell en tredel har svart både og i forhold til dette. Revisor peker på at forholdene som hyppigst påpekes som en svakhet ved saksfremleggene er følgende: Manglende belysning av alternativer, Manglende belysning av konsekvenser, og Utilstrekkelig faktagrunnlag. Til tross for relativt stor grad av tilfredshet, tyder tilbakemeldingene på at det fortsatt er et potensial for å forbedre saksfremleggene.

Revisors konklusjon:

Problemstilling 1: Har administrasjonen rutiner for oppfølging og iverksettelse av kommunestyrets vedtak?

Kommunen har ikke skriftlige rutiner for oppfølging og iverksettelse i forhold til vedtak i kommunestyret. Det foreligger heller ikke en samlet oversikt over status for iverksettelse av kommunestyrevedtak. Etter revisjonens oppfatning innebærer dette i seg selv en risiko for at vedtak ikke blir iverksatt. (...) Etter revisjonens oppfatning er det flere rutiner og praksiser som bidrar til oppfølging og iverksetting av tiltak. Men det er etter det vi kan se ikke noen form for kontrollrutiner som vil avdekke at vedtak ikke er blitt fulgt opp.

Problemstilling 2: Blir vedtak i kommunestyret iverksatt?

Undersøkelsen viser at vedtatte tiltak i stor grad er gjennomført. At enkelte tiltak ikke er gjennomført har i noen grad sammenheng med at gjennomføringsperioder ikke er over. Tilbakemeldinger fra spørreundersøkelsen tyder på et behov for økt informasjon om administrasjonens oppfølging av vedtak.

Problemstilling 3: Er administrasjonens saksutredning forsvarlig, og er saksframstillinger og innstillinger til vedtak ryddige, klare og tydelige?

Kommunen har ikke skriftlige rutiner/prosedyrer for fremstilling av saksfremlegg til kommunestyret (bortsett fra saksmal). Saker går likevel tjenestevei og blir godkjent av rådmannen før de legges fram. (...) Gjennomføring av saksbehandlerkurs bidrar til å kvalitetssikre saksproduksjonen. Etter revisjonens mening har administrasjonen rutiner som bør være tilstrekkelige til at saksfremlegg er godt kvalitetssikret.(...) Til tross for relativt stor grad av tilfredshet blant kommunestyremedlemmene, tyder tilbakemeldingene på at det fortsatt er et potensial i forhold til å forbedre saksfremleggene.

Revisors anbefaling:

Oppfølging/iverksettelse av politiske vedtak

Etter revisjonens oppfatning kan det være grunn til å vurdere iverksettelse av tiltak for å få oversikt over status for iverksettelse av politiske vedtak.

Rapportering

Tilbakemelding fra kommunestyrerepresentantene indikerer et ønske om bedret informasjon om oppfølging av tiltak. Begge de ovenfor nevnte tiltak vil kunne ivaretas gjennom en halvårlig rapportering til kommunestyret om status.

Saksutredning

Ut fra tilbakemeldingen fra kommunestyrerepresentantene har saksfremleggene et forbedringspotensial i forhold til belysning av alternativer, konsekvenser og faktagrunnlag.

Rådmannens uttalelse

Jfr. forskrift om revisjon skal administrasjonssjefen gis anledning til å gi uttrykk for sitt syn på de forhold som fremkommer av rapporten. Rådmannens uttalelse ligger ved som eget vedlegg til rapporten, og følger den videre behandlingen. Rådmannen slutter seg til rapportens konklusjoner og anbefalinger.

Vurdering:

Salten kommunerevisjon IKS har gjennomført en revisjon i samsvar med kontrollutvalgets bestilling, dog med den avgrensning at det er et hovedfokus på kommunestyrets vedtak, og at det ikke er foretatt undersøkelser som vedrører formannskapetets vedtak. Vedtak i de to organene skjer med utgangspunkt i saksutredning fra samme administrasjon, og antageligvis da med lignende oppfølging, iverksettelse og rapportering. Funn som vedrører kommunestyrets vedtak må antas å gjelde også for andre folkevalgte organer.

Videre er revisjonen utført i samsvar med kravene i Standard for forvaltningsrevisjon. Konkrete problemstillinger er belyst, og revisjonen har gitt anbefalinger til forbedringer.

Undersøkelsene får frem at administrasjonen har en praksis og flere rutiner som bidrar til oppfølging av vedtak. Samtidig ser det ut til at det mangler kontrollrutiner som vil avdekke manglende oppfølging av vedtak. Videre fremkommer det at kommunen ikke har en samlet oversikt over status for iverksettelse av kommunestyrets vedtak. Resultatene fra spørreundersøkelsen blant kommunestyrets medlemmer tyder på manglende tilfredshet med informasjon om iverksettelse av vedtak.

Forslag til vedtak (innstilling til kommunestyret):

1. Rapport fra Salten kommunerevisjon IKS: Forvaltningsrevisjonsprosjektet
Oppfølging av kommunestyrets vedtak, er lagt frem for kommunestyret. Rapporten tas til etterretning.
2. Kommunestyret ber rådmannen merke seg rapportens innhold og revisors anbefalinger.
3. Kommunestyret ber rådmannen utarbeide en oversikt over status for iverksettelse av politiske vedtak, samt rapportere til kommunestyret 2 ganger hvert år om status for iverksettelse.

Inndyr 19. november 2010

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

SAK 08/10

Uttalelse til KRK om tilsrådingar for styrket kommunal egenkontroll

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
29.11.2010

Vedlegg:

- Fra KRKs rapport: 85 tilsrådingar for styrkt egenkontroll i kommunane: Oversikt over tilsrådingane

Bakgrunn for saken:

I tilknytning til fagsamlingen for kontrollutvalg 20. til 21. september 2010, ble det fra Kommunal- og regionaldepartementets side åpnet for å gi uttalelse til rapporten "85 tilsrådingar for styrka egenkontroll i kommunane". Deltagerne på samlingen kom frem til at det var best at hvert kontrollutvalg ga uttalelse til de ulike tilsrådingene. På denne bakgrunn legges det frem sak til kontrollutvalget, for eventuell uttalelse om tilsrådingene.

Nedenfor presenteres de av tilsrådingene som synes mest aktuelle for kontrollutvalget:

Tilsråding 1

Kontrollutvalet bør veljast på det konstituerande møtet, saman med formannskap og ordførar. På dette punktet bør kommunelova § 17 nr. 2 og 3 endrast.

Argumentet for den foreslåtte endringen er at man vil sikre rett sammensetning av kontrollutvalget og andre folkevalgte organ.

Tilsråding 5

I kvar kommune bør ein gjennomføre ei drøfting av kor mange medlemmer det bør vere i kontrollutvalet.

Det er ikke foreslått at loven endres på dette punktet, så det vil fortsatt være mulig å velge lovens minimum med 3 medlemmer. Arbeidsgruppa som har laga rapporten peker på at det kan være vanskelig å treffe avgjørelser dersom et medlem er borte.

Tilråding 7

Leiarar og styremedlemmer i kommunalt åtte selskap bør ikkje kunne sitje i kontrollutvala. Kommunelova bør endrast på dette punktet, og ein aktuell ordlyd i ei ny setning i § 77 nr. 2 kan vere: *"Det samme gjelder den som er leder eller har ledende stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling for et selskap mv. som kan være gjenstand for selskapskontroll, jf. § 77 nr. 5."*

Fra før av er det slik at kommunalt ansatte ikke kan sitte i kontrollutvalget. Arbeidsgruppa mener her at en person som har ei sentral rolle i en virksomhet som kontrollutvalget skal kontrollere, ikke bør sitte i kontrollutvalget. Dette vil it tilfelle gjelde ledere og styremedlemmer i IKS og AS som kommunen eier alene eller sammen med andre kommuner. Arbeidsgruppa mener habilitetsreglene ikke er tilstrekkelige til å sikre klarhet om roller. En lovendring vil også gjelde styre for kommunale sekretariats- og revisjonsvirksomher

Tilråding 8

Kommunelova bør endrast slik at møta i kontrollutvalet som hovudregel er opne møte. Konsekvensane for det praktiske arbeidet i kontrollutvalet bør bli nærare utgreidde, og det er behov for rettleiing til kontrollutvala før lovendinga eventuelt blir sett i verk.

Her viser arbeidsgruppa til erfaringene fra kontrollutvalg som har åpne møter, og at dette har gått greit. Selv om hovedregelen endres kan det imidlertid fortsatt være nødvendig å lukke møtene ut fra sakstypen som behandles.

Tilråding 11

Forskrifta om kontrollutval bør slå fast at korkje medlemmer av kontrollutvalet eller medlemmer av kommunestyret kan vere sekretær for kontrollutvalet. Ein aktuell ordlyd i kontrollutvalsforskrifta § 20 tredje ledd kan vere: *"Sekretariatsfunksjonen kan ikke legges til kommunens eller fylkeskommunens administrasjon. Den som utfører revisjonsoppgaver for den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen, kan ikke utøve sekretariatsfunksjoner for kontrollutvalget. Det samme gjelder medlemmer av kontrollutvalget eller kommunestyret eller fylkestinget i den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen."*

Noe av bakgrunnen for denne tilrådingen er at det har vært strid om enkelte sekretariatsordninger er lovlige. Arbeidsgruppa mener at kontrollutvalgene ikke vil få gode nok sekretariatstjenester dersom medlemmene selv utgjør sekretariatet. Det gir dessuten opphav til rollekonflikter dersom ett medlem av kontrollutvalget selv er saksbehandlar.

Tilråding 64

Departementet kan vurdere om samordningsansvaret for selskapskontroll med forvaltningsrevisjon bør vere eit obligatorisk element i vedtektene for interkommunale selskap

Reglene for selskapskontroll gir hver eierkommune store muligheter til å føre kontroll, men har ikke bestemmelser om samordning av felles kontrollaktiviteter. I og med at selskapskontroll er krevende, også økonomisk, kan mangel på samordning gi mangel på kontroll. Dette gjelder særlig for selskapskontroll med forvaltningsrevisjon, som krever mer tid enn annen selskapskontroll. Mangel på samordning av kontroll av selskapet kan også medføre dårlig ressursbruk dersom de samme forholdene nylig var kontrollerte i en annen selskapskontroll. Arbeidsgruppa meiner at det lokalt bør være en dialog om hvordan man skal drive selskapskontrollen med selskap der flere kommuner er eiere. En løsning er at vedtektene for selskapet sier hvem av eierkommunene som skal ha et overordna ansvar for å samordne selskapskontrollen gjennom kontrollutvalget sitt. En annen løysing er å skrive inn samordning i en selskapsavtale mellom de deltakende kommunene. Dette vil ikke avgrense mulighetene som de andre eierkommunene har til å drive selskapskontroll, men det kan gjøre det tydelig hvem som har ansvaret for å ta initiativ til å starte selskapskontroll.

Tilråding 83 og 84

Kommunane bør sørge for at tilsynsrapportar blir behandla på ein eigna måte i dei folkevalde organa i kommunen.

Sekretariatet bør sørge for å halde kontrollutvalet orientert om planar og rapportar frå statlege tilsynsmyndigheiter som har interesse for kommunen og kontrollarbeidet.

Tilråding 83 gjelder tilsynsrapporter fra statlig tilsyn med kommunen. Arbeidsgruppa peker på at tilsynsbesøk og rapporter kan være viktige bidrag til både rådmannens internkontroll og til kontrollutvalgets arbeid.

Tilråding 85

Fylkesmannen bør i samband med planlegging og gjennomføring av tilsyn halde seg orientert om planar og resultat i den kommunale eigenkontrollen. Det bør vere eit mål at kommunar ikkje får tilsyn på område der dei nyleg har gjennomført eller snart skal gjennomføre forvaltningsrevisjon.

Ved å utveksle risikovurderinger, analyser, planer og rapporter kan fylkesmannen få nyttig informasjon til bruk i kartlegging av risiko, valg av tema for tilsyn og valg av kommuner som skal få tilsynsbesøk. På denne måten kan tilsynet øke relevansen sin i kommunene. Og slik kan tilsynet medvirke til bedre tjenester, systematisk læring i kommunene og økt rettssikkerhet. At fylkesmannen tar hensyn til kommunale forvaltningsrevisjoner og planer, kan også bidra til å unngå ”dobbelkontroll”.

Mindretallsrettigheter i kontrollutvalg

Det er ikke gitt noen tilråding om dette, men spørsmålet er drøftet i rapporten fordi det var en del av mandatet. Arbeidsgruppa ble bedt om å vurdere om mindretallet i kommunestyret eller fylkestinget bør ha flertallet i kontrollutvalget. I drøftingen viser arbeidsgruppa til at *”posisjon og opposisjon er ord som høyrer heime i ei parlamentarisk styreform, medan dette er prinsipielt ukjende omgrep i ein formannskapsmodell. Formannskapsmodellen legg til rette for at dei ulike grupperingane får medverke på alle nivå, og legg på ein annan måte enn den parlamentariske modellen til rette for brei konsensus. Fleirtal og mindretal vil det alltid vere, men dette kan kan variere frå sak til sak.”*

Arbeidsgruppa viser til at kulturen og tradisjonene i kommunene varierer. Den forskinga

som finnes, tyder på at medlemmene i kontrollutvalgene ikke opplever at flertallet blokkerer for mindretallet i kontrollutvalget. Det vises til at bare 5,1 prosent av de spurte i Nordlandsforskning sin kartlegging var helt eller delvis enig i at det politiske flertallet i kontrollutvalget hindra mindretallet i å ta opp saker.

Videre mener arbeidsgruppa følgende:

Arbeidsgruppa meiner at det høyrer med til kvardagen som folkevald å hamne blant mindretallet og ikkje få viljen sin. Fleirtalsstyre er demokratisk. Rettar for mindretallet treng derfor særskild grunngeving.

Et flertall (7) i arbeidsgruppa går ikke inn for sentrale bestemmelser om mindretallsrettigheter i kontrollutvalg, mens et mindretall (3) går inn for dette. Mindretallet ønsker det som en sikkerhetsventil at et mindretall skal kunne be revisor eller sekretær vurdere behovet for å se nærmere på en sak.

Vurdering

Når det gjelder tilråding nummer 1 er det vanskelig å følge argumentasjonen til arbeidsgruppa om hvorfor dette tiltaket skal bidra til å sikre rett sammensetning av kontrollutvalget. Det er ingen selvfølge at dette oppnås ved å velge kontrollutvalg før man velger sektorutvalg, planutvalg etc. I etterkant av kommunevalg kjøres det mange parallelle prosesser for å oppnå samarbeid og sikre posisjoner. Nye rekkefølgebestemmelser for valg av kommunale utvalg vil kunne føre til at valgprosessen etter kommunevalg vil ta lengre tid.

I forhold til tilråding nummer 5 om at kommunen bør drøfte hvor mange medlemmer det bør være i kontrollutvalget, så legges det ikke opp til at det skal bli sentrale bestemmelser om dette. Det blir opp til hver kommune, men i tilfelle dette skal diskuteres kan det være naturlig at kommunestyret gjør dette etter innspill fra kontrollutvalget.

Når det gjelder tilråding nummer 7, så er dette en bestemmelse som ville fått konsekvenser for samtlige kontrollutvalg i Salten. De 9 styremedlemmene i sekretariatet kommer fra hvert sitt kontrollutvalg, men ingen av styremedlemmene vil kunne bli valgt til kontrollutvalg, dersom bestemmelsen endres. I Salten-området ville en endring i bestemmelsene på dette området også ført til at medlemmer av kontrollutvalgene iallefall i Bodø, Hamarøy og Gildeskål ikke kunne bli valgbar grunnet sentrale roller i andre kommunalt eide selskaper (VTA-bedrift, interkommunal revisjon, kraftselskap). Fra før av er ansatte i kommunen ikke valgbar til kontrollutvalg, og tilfanget av mulige medlemmer av kontrollutvalg kan bli ytterligere redusert. Habilitetsreglene synes å ivareta hensynet til rolletydighet godt nok .

Tilråding 8 gjelder endring av kommuneloven slik at hovedregelen blir at også møtene i kontrollutvalget er åpne. 5 av kommunene i Salten har allerede vedtatt åpne dører, samtidig er det laget retningslinjer for åpne dører som skal ivareta lovkrav som kan tilsi at dørene likevel skal kunne lukkes.

Når det gjelder tilråding 11, så har dette sin bakgrunn i strid om lovlighet i sekretariatsordning i noen få deler av landet. Det kan nok være på sin plass at regelverket blir tydeligere, slik at man får rettet opp feil og en mer avklart rolledeling.

Når det gjelder tilråding 64 så kan det stilles spørsmål ved om det er nødvendig å lage egne bestemmelser om samordning. Den største utfordringen for selskapskontroll i dag er ikke at kontrollutvalgene ikke makter å samordne seg, men heller at mange kommuner så langt har vært lite tydelige på hva de ønsker å oppnå med sitt eierskap i virksomheter. Det kan gjennomføres forvaltningsrevisjoner i selskaper, men en god eierskapskontroll for øvrig forutsetter at det finnes en eierpolitikk fra kommunens side som eierskapet kan vurderes i forhold til.

I forhold til tilråding 83 og 84 så er det slik i dag at statlige tilsynsrapporter fra Helsetilsynet og Fylkesmannen legges frem for kontrollutvalget til orientering. Arbeidstilsynets rapporter er i mye mindre grad tilgjengelige og legges derfor sjeldnere frem.

Når det gjelder tilråding 85 så har det i Salten-området vært eksempel på at dialogen med fylkesmannen har vært for dårlig på dette området, slik at tilsyn fra fylkesmannen pågikk til dels samtidig med forvaltningsrevisjon på samme fagområde. Dette er uheldig, men er også tatt opp med fylkesmannen. De ulike fylkesmennene følger opp forholdet til kommunal egenkontroll på svært forskjellig vis. Det kan være behov for at staten gjør sine forventninger til fylkesmennene klarere og mer enhetlig på dette området.

Når det gjelder spørsmålet om mindretallsrettigheter i kontrollutvalg, så kan dette fort bli et politisk spørsmål, mer enn et rent kontroll- og tilsynsfaglig spørsmål. Mindretallsrettigheter eller mangel på dette har ikke vært tema i kontrollutvalgene i Salten, iallefall ikke de siste to kommunevalgperiodene. Sekretariatet har et klart inntrykk av at det i kontrollutvalgene i Salten er kultur for å ta opp saker, uavhengig av politisk ståsted for den som tar saken opp. Dette utelukker selvsagt ikke at dette kan bli en problemstilling i fremtiden. Flertallet i arbeidsgruppen mener at spørsmålet om posisjon og opposisjon hører hjemme i et parlamentarisk system, mer enn etter formannskapsmodellen. Det kan kanskje på denne bakgrunn være mest aktuelt med mindretallsrettigheter der hvor det er innført et parlamentarisk system.

Forslag til vedtak:

Saken legges frem for drøfting, før eventuell utarbeidelse av uttalelse.

Inndyr 19. november 2010

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

SAK 09/10

Budsjett kontroll og tilsyn 2011

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
29.11.2010

Vedlegg:

- Salten kontrollutvalgsservice – prognose kostnader fordelt på kommune

Bakgrunn for saken

Forskrift om kontrollutvalg § 18 pålegger kontrollutvalget å utarbeide forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen. I merknadene heter det at budsjettet skal omfatte kontrollutvalgets og revisjonens samlede virksomhet. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme skal følge formannskapetets innstilling til kommunestyret:

§ 18. Budsjettbehandlingen

Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll- og revisjonsarbeidet skal følge formannskapetets/kommunerådets eller fylkesutvalgets/fylkesrådets innstilling til kommunestyret eller fylkestinget.

Budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen omfatter revisor, kontrollutvalg og sekretariat.

Kostnader til revisjon

Når det gjelder revisor er Saltdal kommune tilsluttet Salten kommunerevisjon IKS, der representantskapet vedtar budsjettramme for virksomheten. Utgifter fordeles budsjettmessig ut fra revisors planlagte aktivitet for den enkelte eierkommune. Det er ikke lagt opp til vesentlige endringer i driften fra 2010 til 2011. Saltdal kommunes andel av revisjonens utgifter er for 2011 beregnet til ca kr 915.000, en økning fra kr 888.000,-, budsjettert i 2010.

Kostnader til sekretariat

Salten kontrollutvalgsservice yter sekretariatstjenester til kommunene i Salten, også Saltdal. Det er ikke lagt opp til vesentlige endringer i driften fra 2010 til 2011. Utgiftene til sekretariatet fordeles ut fra folketall, aktivitet i kontrollutvalgene og et fastbeløp. Saltdal kommunes andel av sekretariatets utgifter er for 2011 beregnet til ca kr 104.000,-. For 2010 var andelen beregnet til kr 100.000,-.

Kontrollutvalgets egne kostnader

I kontrollutvalgets uttalelse til budsjett for 2010 var det foreslått avsatt kr 45.000 til utvalgets egne kostnader. Kurs og konferanser er forholdsvis kostbare på dette området. Det foreslås derfor at det for 2011 settes av samme beløp til kurs/opplæring og andre driftsutgifter for kontrollutvalget. Det legges opp til 4 møter i utvalget i 2011. (3 møter gjennomført i 2007 og 2008, 4 i 2009, men så langt 2 møter i 2010)

Alle tall er basert på forventet aktivitet. Endret aktivitet kan medføre endret utgiftsnivå. Oppsummert utgjør forslag til budsjett til kontroll og tilsyn følgende:

Regnskaps- og forvaltningsrevisjon, selskapskontroll	Kr 915.000,-
Sekretærbistand	Kr 104.000,-
Kurs og opplæring, andre driftsutgifter	Kr 45.000,-
Sum	Kr 1.064.000,-

Innstilling til vedtak:

1. Saltdal kommunes utgifter til tilsyn og kontroll (revisjon, sekretariat og kontrollutvalg) 2011 foreslås budsjettert som følger:

Regnskaps- og forvaltningsrevisjon, selskapskontroll	Kr 915.000,-
Sekretærbistand	Kr 104.000,-
Kurs og opplæring, andre driftsutgifter	Kr 45.000,-
Sum	Kr 1.064.000,-

2. Saken oversendes formannskapet, jfr forskrift om kontrollutvalg § 18.

Inndyr 19. november 2010

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

SAK 10/10

Revisors vurdering av egen uavhengighet

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
29.11.2010

Vedlegg:

- Salten kommunerevisjon IKS 30. august 2010: Egenvurdering av uavhengighet.

Bakgrunn for saken

I henhold til forskrift om revisjon § 15 skal oppdragsansvarlig revisor for regnskapsrevisjon og oppdragsansvarlig revisor for forvaltningsrevisjon minimum hvert år avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget

Vedlagt følger slik egenvurdering datert 30. august 2010 fra oppdragsansvarlig regnskapsrevisor Per Asbjørn Andersen og oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Svein Erik Moholt.

Nærmere bestemmelser om revisors uavhengighet finnes i forskrift om revisjon § 13:

Den som foretar revisjon etter denne forskrift kan ikke inneha andre stillinger hos kommunen eller fylkeskommunen eller i virksomhet som den kommunen eller fylkeskommunen deltar i ved siden av revisoroppdraget.

Den som foretar revisjon kan ikke være medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i.

Den som foretar revisjon kan ikke delta i, eller ha funksjoner i annen virksomhet når dette kan føre til at vedkommendes interesser kommer i konflikt med interessene til oppdragsgiverne eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til den som foretar revisjon.

I tillegg er det gitt bestemmelser i samme forskrift § 14 vedrørende rådgivningstjenester mv:

Den som foretar revisjon for en kommune eller fylkeskommune etter denne forskrift kan ikke utføre rådgivnings- eller andre tjenester for kommunen eller

fylkeskommunen, dersom dette er egnet til å påvirke eller reise tvil om revisors uavhengighet og objektivitet.

Den som foretar revisjon kan ikke yte tjenester som hører inn under den revisjonspliktiges egne ledelses- og kontrolloppgaver.

Den som foretar revisjon kan ikke opptre som fullmektig for den revisjonspliktige. Unntak fra dette gjelder ved bistand i skattesaker etter domstolsloven § 218.

Vurdering

Fremleggelse av erklæring om uavhengighet må ses i lys av kontrollutvalgets ansvar for tilsyn med revisjonen.

Sekretariatet har ingen merknader til egenvurderingen.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget i Saltdal kommune tar revisors egenvurdering av sin uavhengighet datert 30. august 2010 til etterretning.

Inndyr 19. november 2010

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

SAK 11/10

Orienteringer fra revisjon og sekretariat

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
29.11.2010

Vedlegg:

- Saltdal kommune 10.06.2010: Redegjørelse ang svar på brev datert 25.03.10.
- Saltdal kommune 29.09.2010: Saksfremlegg og vedtak kommunestyrets sak 53/10 – Søknad om fritak som varamedlem i kontrollutvalget.
- Salten Brann IKS 27. september 2010 - Innkalling til representantskapsmøte 5. november 2010
- Helse- og miljøtilsyn Salten IKS 28. september 2010 – Innkalling til representantskapsmøte 5. november 2010
- IRIS Salten IKS 5. oktober 2010 – Innkalling til representantskapsmøte 5. november 2010
- Norsk Kommunerevisorforbund 21. oktober 2010: eINFO 10/25 Innstillingsrett for kontrollutvalget i saker hvor det rapporterer om resultatene av arbeidet sitt

Bakgrunn for saken

Kontrollutvalget gis orienteringer fra revisjon og sekretariat om status når det gjelder arbeidet med kontroll og tilsyn.

Først nevnte skriv er svar fra administrasjonen i forhold til en sak som ble tatt opp i kontrollutvalget 10. juni 2010, sak 05/10. Brevet er tidligere sendt ut til kontrollutvalgets medlemmer.

Innkallinger til generalforsamlinger og representantskap i heleide kommunale selskaper skal sendes kontrollutvalget, jfr. kommunelovens § 80.

Inndyr 19. november 2010

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

SALTEN KONTROLLUTVALGSERVICE
Postboks 54, 8138 Inndyr

Vår dato:
19.11.2010

j nr
10/572

ark
417 -5.3

SAK 12/10

Eventuelt

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
29.11.2010

Vedlegg:

Inndyr 19. november 2010

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget